

LÖÖKPILLID

Löökpillid on sümfooniaorkestri kõige mitmekesisem ja kõige pikema ajalooga pillidest koosnev rühm.

Heli tekitatakse löökpillil löögi abil. Helisevaks kehaks on instrumendi puust või metallist kõlakorpus ehk ka pingutatud nahk. Löökpillid rõhutavad muusikas rütmi, nad jagunevad määratletud, kindla helikõrgusega ja määratlemata, mittehäälestuva helikõrgustega instrumentideks.

MÄÄRATLETUD HELIKÕRGUSEGA LÖÖKPILLID

.... nendel on võimalik mängida kindla helikõrgusega noote ning isegi meloodiaid. Neid kutsutakse ka kindla helikõrgusega pillideks.

TIMPAN –

Vanasti peeti neid võimu ja väärikuse sümboliks. Nad levisid juba keskajal. Orkestris võeti ta kasutusele 17. sajandil. Timpani poolkerakujuline vasest korpus on kaetud nahaga, mis pinguldatakse raamile. Nahk on katla äärte külge kinnitatud metallvõruga, mida hoidvate kruvide kinni- või lahtikeeramiselega on võimalik nahka tugevamalt või nõrgemalt pingutada ja nii tooni kõrgemaks või madalamaks muuta. Mida rohkem on see pingul, seda kõgem on heli. Timpaneid mängitakse nuiaga, millel on vildist pea. Heliulatus on umbes üks oktaav – G1-g. Noodid kirjutatakse bassivõtmesse. Orkestris kasutatakse tavaliselt kuni nelja erineva suurusega timpanit.

KSÜLOFON –

Tema häälestatud puuplaadikestele pulkadega lüües tekivad omapäraselt lühikesed klõbisevad helid. Pille on nii kahe- kui ka neljarealisi. Ta on klaviatuuritaoliselt raamistikule asetatud puuplaatidega instrument. Heli tekitamiseks lüüakse puust või plastikust pulgakestega vastu plaate. Ühekordne löök tekitab kiiresti kustuva heli. Pikemate nootide väljapidamiseks kasutatakse tremolot, see tähendab, et lüüakse kiiresti kahe pulgaga vaheldumisi vastu sama plaati. Ulatus noodikirjas f-c4, noodid kirjutatakse viiulivõtmes; ksülofon kõlab ühe oktaavi võrra kõrgemalt kui kirjas.

KELLAMÄNG –

Kellamäng koosneb klaviatuuritaoliselt kasti asetatud erineva suurusega metallplaadikestest. Heli tekitatakse puidust, plastikust või metallist nuiakestega vastu plaadikesi lüües. Ulatus noodikirjas g-c3, noodid kirjutatakse viiulivõtmes; kellamäng kõlab kahe oktaavi võrra kõrgemalt kui kirjas. Sarnaneb väliselt ksülofoniga, kuid plaadikesed pole puust, vaid terasest. Pilli heli meenutab väikeste kellukeste helinat.

KELLAD –

Need on raamil ripuvad erineva pikkusega metalltorud või plaadid. Mängides lüüakse neid puuhaamriga või nahaga kaetud vasaraga ning kõlalt meenutavad nad tornikellasid. Ulatus noodikirjas on c1-g2, torukellad kõlavad ühe oktaavi võrra kõrgemalt.

TŠELESTA –

Tema kõla on õrn ja pehme, välimuselt meenutab ta pianiinot, klahvidele vajutades võimaldab haamermehanism lüüa pilli sees olevatele metallplaadikestele. Pillil on ka pedaal, millega saab reguleerida järelkaja pikkust. Tema partiid esitab orkestris pianist.

VIBRAFON –

Vibrafon koosneb klaviatuuritaoliselt raamistikule asetatud metallplaatidest, resonaatoritest ja pedaalist. Pedaal võimaldab mängida pikemate vältustega noote ja kasutada legato-võtet. Vibrato-efekt saavutatakse mootori abil, mis paneb pöörlema klapid resonaatorites. Heli võimendamiseks on plaatide alla paigutatud metalltorud, milles elektrimootor paneb õhu võnkuma.

Tema terasplaatidele lüüakse viltpealiste nuiaksetega. Vibrafoni ulatus on f-f3.

GONG –

Ta on sissepoole painutatud servadega taldrikukujuline pronksketas, millel on kindel helikõrgus. See sõltub pilli läbimõõdust. Läbimõõt võib tal olla kuni kaks meetrit. Ulatus on tal F2-c1, noodid kirjutatakse viiuli või bassivõtmes. Teda mängitakse viltpealise nuiaga või metallpulgaga vastu teda lüües. Iga gong on reguleeritud tegema vaid ühte kindla kõrgusega heli.

EBAMÄÄRASE HELIKÕRGUSEGA LÖÖKPILLID

SUUR TRUMM –

Suur trumm on mõlemalt poolt nahaga kaetud puidust või metallist lai võru. Heli tekitamiseks lüüakse vastu trummi nahkasid nahk- ja viltotstega nuiadega.

VÄIKE TRUMM –

Väike trumm erineb suurest trummist peamiselt väiksemate mõõtude poolest. Heli teravamaks muutmiseks on väikesel trummil ühele poole üle naha tõmmatud spiraaltraadid või soolkeeled. Heli tekitatakse kahe puust pulgaga kas üksiklöökidena või tremolona vastu nahka lüües. Noodid kirjutatakse ühele joonele ilma võtmemärgita.

TALDRIKUD –

Taldrikud on vasest või vasesulamitest valmistatud taldrikutaolised löökinstrumendid, mida kasutatakse tavaliselt paariviisi. Heli tekitamine toimub enamasti taldrikute vastamisi löömisel, aga ka üksiku taldriku löömisel suure trummi nuiaga või väikese trummi pulgaga.

TAMBURIIN –

Ta kujutab endast väikest puidust või metallist võru, mis on ühelt poolt kaetud nahaga: Võru sisse lõigatud aukudesse on traadi abil paigutatud väikesed metalltaldrikukesed kõriseva heli tekitamiseks. Tamburiini mängitakse kas seda käega väristades või teise käega lüües.

Lisaks kasutatakse olenevalt vajadusest veel pille nagu – **TRIANGEL, KASTANJETID, MARAKAD, KULJUSED, PIITS, KÕLAPULGAD** jne.